

Összefoglaló tartalomjegyzék

I. rész: Az alapok megértése	11
1. fejezet: Ismerkedés az iszlámmal	13
2. fejezet: Nyomon követjük az iszlám történelmet	21
3. fejezet: Engedelmesség Istennek	47
4. fejezet: Amiben a muszlimok hisznek	59
II. rész: Mohamed: az ember, a Könyv és a Törvény uralma	95
5. fejezet: Allah színe előtt állva: menny és pokol	79
6. fejezet: Mohamed, a Próféta	97
7. fejezet: A Könyv: a Korán	121
8. fejezet: Az iszlám hagyomány és jog	143
III. rész: Ismerkedés a muszlimok mindennapi életével	163
9. fejezet: Az iszlám öt pillére: a vallásgyakorlat alapjai	165
10. fejezet: Egyéb vallási rítusok és szokások	197
11. fejezet: A muszlim etika: iránymutatás az erényes élethez	221
IV. rész: A muszlimok nem mind egyformák...	243
12. fejezet: A síiták	245
13. fejezet: A szúfik	263
14. fejezet: Ismerjük meg az iszlámhoz kötődő, kevésbé ismert szektákat	283
15. fejezet: Az iszlám Magyarországon	299
V. rész: Az iszlám viszonya a többi ábrahámii valláshoz	317
16. fejezet: Közös gyökerek az ábrahámii vallásokkal és azokon túl	319
17. fejezet: A közös nevező keresése	337
18. fejezet: A modern idők kihívásaira adott válaszok	349
VI. rész: Top 10	365
19. fejezet: Muszlim hozzájárulás a világ civilizációjához	367
20. fejezet: Tíz híres muszlim személyiség a múltból és a jelenből	375
VII. rész: Függelékek	387
A. függelék: Az évek számolása: a muszlim naptár	389
B. függelék: Kislexikon	393
Tárgymutató	411

Tartalomjegyzék

Bevezetés	1
A könyvről	1
Hasznos tudnivalók a könyv olvasásához	2
Nincsenek elvárásaink	6
A könyv felépítése	6
I. rész: Az alapok megértése	7
II. rész: Mohamed: az ember, a Könyv és a Törvény uralma	7
III. rész: Ismerkedés a muszlim mindennapi élettel	7
IV. rész: A muszlimok nem mind egyformák... ..	7
V. rész: Az iszlám viszonya a többi ábrahámi valláshoz	7
VI. rész: Top 10	8
VII. rész: Függelékek	8
A könyvben használt ikonok	8
Hol is kezdjük?	9

1. rész: Az alapok megértése **11**

1. fejezet: Ismerkedés az iszlámmal	13
Áttekintés az iszlám eredetéről	13
Az iszlám hitről dióhéjban	14
Több ágra szakadás	15
Számoljunk!	16
Keressük meg az iszlámot a világ térképén	17
2. fejezet: Nyomon követjük az iszlám történelmet	21
A négy helyesen vezetett kalifa	23
Utódválasztás: Abu Bakr (632–634)	24
Terjeszkedés Arábián túl: Omár (634–644)	26
A Korán hiteles szövegének összegyűjtése: Oszmán (644–656)	28
Felkelés Ali ellen (656–661)	29
Az állam terjeszkedése	30
Az aranykor	31
Az Omajjáda-uralom (661–750)	32
Az Abbászida-uralom (750–1258)	34
Áthidaljuk az időbeli szakadékokat	36
Három nagy későbbi birodalom	39
Az Oszmán Birodalom: a törökök	39
A Szafavida Birodalom: a perzsák	42
A Mogul Birodalom: az iszlám Dél-Ázsiában	44

3. fejezet: Engedelmesség Istennek	47
Tanúságtétel Isten egyetlenségéről: a tauhid	48
A terminológia tisztázása: Allah egyenlő Istennel	51
Bizonyágtétel Allah felsőbbrendűsége mellett	52
Allah tulajdonságainak a meghatározása	53
Isten szeretete és ismerete	54
Allah 99 nevének felidézése	55
A nevek kategóriákba rendezése	57
Emlékezés a nevekre	57
4. fejezet: Amiben a muszlimok hisznek	59
Az iszlám öt alapvető hittételének a meghatározása	59
Hit Allahban	61
Hit Allah angyalaiban	63
Hit Allah könyveiben és Allah küldötteiben	64
Hit a világvégében és a feltámadásban	66
A hit megértetése a nem muszlimokkal	69
A hit részletes kifejtése és nehéz hitbeli kérdések megválaszolása	71
Néhány teológiai kérdés és válaszkérés az iszlámban	73
Az igaz muszlim meghatározása	73
A hit megnyilvánulása a mindennapok cselekedeteiben	74
A hit fokozatai	74
Allah antropomorfizálása	74
Alkotott vagy öröktől való Korán	75
Honnan tudjuk, mi a jó, és mi a rossz	75
A hivatalosan előírt hitvallás elvetése	76
5. fejezet: Allah színe előtt állva: menny és pokol	79
Ismerkedés más lényekkel Allahon és az embereken kívül	80
Gábrriel és a többi angyal	80
Aladdin lámpája és a dzsinn	83
Az Ördög vett rá, hogy megtegyem	84
A mennybe vagy a pokolra jutás: az élettől a halálig és a feltámadásig	85
A halál és a sír	85
A feltámadás és az utolsó ítélet	87
Szembenézés megválaszolatlan kérdésekkel	88
Képzeljünk el a mennyet és a poklot	89
A pokol és a kínszenvedés gyötrelmei	90
A mennyország és gyönyörei	91
A nők és a hurik a mennyben és a pokolban	92

II. rész: Mohamed: az ember, a Könyv és a Törvény uralma **95**

6. fejezet: Mohamed, a Próféta	97
Berendezzük a színpadot: Arábia Mohamed előtt	98
Két nagyon fontos város	99

Élet a városon kívül: a beduinok	100
Hitélet az arabok között az iszlám előtt	101
Mohamed élettörténete	102
Felnőtté válás	102
A mekkaiak összehívása	104
Küzdelem az ellenállással	106
Közösség létrehozása Medinában	108
Kronológia 622-től 630-ig	109
Gondolatok Mohamedről teológiai szempontból	112
Küldött, próféta és a próféták sorában az utolsó	112
Mohamed összehasonlítása Jézussal és Mózesrel	113
Úgy élni, mint a „szép példakép”	114
Mohamed csodáinak számbavétele	115
Mohamed bűntelenségének kérdése	115
Tiszteljük Mohamedet közbenjáróként	116
Személyes azonosulás Mohameddel	116
Mohamed nevei	116
Mohamed magasztalása a költészetben	117
Mohamed születésnapjának a megünneplése	117
Mohamed ereklyéinek a megőrzése	118
Mohamed mint a világ világossága és a világegyetem sarkpontja	118
A történelmi hitelességű Mohamed keresése	118
Hagyományos életrajzok	118
Nem muszlim életrajzok	119

7. fejezet: A Könyv: a Korán 121

Ismerkedés a Koránnal	122
Mi is az Írás?	122
A Korán alapjai	122
Hallani a Koránt	124
Adózzunk tisztelettel a Koránnak	126
A Korán összegyűjtése és elrendezése	126
A Korán írásba foglalása	127
A Korán szövege kimondva	127
A Korán rendszerezése	128
A Korán összeállítás: a muszlim nézet	128
A Korán összegyűjtése nem muszlim tudósok szemszögéből	130
Radikális nézetek a Korán összegyűjtéséről	131
A Korán stílusa	132
A Korán mint evokatív (felidéző) beszéd	132
A Korán nyelvezete és kifejezésmódja	133
A Korán utánozhatatlansága (idzsász)	134
Ismétlődő tematikai elemek a Koránban	135
A perspektívák (nézőpontok) változásainak problémája a Koránban	136
A Korán értelmezése	136
A Korán értelmezésének folyamata	136
Közérthető és titkos értelmű magyarázat	137
Az eltörölt versek	137

A Korán a mindennapi életben	138
Tanulás a Korán által	138
A Korán recitálása	139
A Korán reprodukálása: a kalligráfia	140
A Korán megnyitása: a Fatiha	141
8. fejezet: Az iszlám hagyomány és jog	143
Mohamed utánzása	144
A hadisz két részének megértése	144
A hadisz tartalmi jellemzői	145
A hadiszok összegyűjtése	146
A 40 hagyomány áttekintése	146
A hadiszok értékelése	147
A hadiszok használata a modern időkben	148
Ismerkedés Allah törvényével	149
Ássunk le az iszlám jog (uszúlal-fikh) négy gyökeréig	151
Mélyedjünk el a jogban: jogi iskolák (madhab)	153
Döntéshozatal	155
A jog megreformálása	159

III. rész: Ismerkedés a muszlimok mindennapi életével

163

9. fejezet: Az iszlám öt pillére: a vallásgyakorlat alapjai	165
Megtisztulás: felkészülés az imára	166
A tisztátalanság eltávolítása	167
A tisztátalanság forrásai	167
Első pillér: a saháda (hitvallás, tanúságtétel)	168
Második pillér: a szalát (ima)	170
Mikor kell imádkozni	170
Hol imádkoznak a muszlimok?	172
Az imára hívás (adhan)	175
Az első raka elvégzése	177
További rakák és önkéntes imádságok	179
A dzsuma: a pénteki közösségi főima	179
Harmadik pillér: a zakát (alamizsnaadó a nélkülözők megsegítésére)	180
Negyedik pillér: a szaum (meditálás és böjtölés)	181
Hajnaltól alkonyatig	182
A Ramadán egy napja	183
A szaum jelentése a Ramadán idején	184
Eid al-fitr (a böjt végének ünnepe)	185
Ötödik pillér: a mekkai zarándoklat (al-haddzs)	185
A Föld középpontja	186
A zarándoklat napjai és szertartásai	188
Kitérő utazás Medinába (al-zijára)	196
10. fejezet: Egyéb vallási rítusok és szokások	197
A naptári évhez kapcsolódó rítusok	198

Mohamed születésnapjának a megünneplése	198
A maulid megünneplésének jellemző elemei	199
A szentek tisztelete	201
Néhány további rítus	204
Az élet fordulópontjainak megünneplése	204
És megszületettél	205
A névadás	205
Áldozatbemutató	207
A körülmelés (khitán)	207
Nagykorúvá válás	208
Keljünk egybe!	209
Kopogtatás a halál ajtaján	212
Hétköznapi vallási szokások	215
Gondoljuk végig, mit ehetünk	216
Öltözködjünk illendően	217
Figyelj a jó modorra	219
Női rítusok	219

11. fejezet: A muszlim etika: iránymutatás az erényes élethez 221

Az iszlám etika kiindulópontjainak áttekintése	222
Az iszlám etika alapelvei	223
Szemléltető szövegek	224
Az etikai útmutatás forrásai	225
Kis és nagy bűnök	226
Az etika gyakorlati alkalmazása	227
A szexualitika	227
A házasság etikája és a család-etika	231
A nők helyzete és szerepe	235
Az orvosi etika	238
Társadalmi és gazdasági igazságosság	239
Politikai etika	240
Egyéb etikai kérdések	241

IV. rész: A muszlimok nem mind egyformák... 243

12. fejezet: A síiták 245

A síita muszlimok földrajzi elhelyezkedése és létszáma	246
Maradjon a hit a családon belül	247
Ali megnevezése Mohamed utódjaként	247
Az imám síita értelmezése	248
Megismerkedünk a síizmus két alapvetően fontos eseményével	250
Ali elárulása és mártíromsága	250
Husszein mártíromsága Kerbelánál	250
Utóirat: a vezeklők menete	252
Végigkövetjük a 12 imám sorát	252
A síizmus az Omajjádák alatt	252
A síizmus az Abbászidák alatt	253
Irán tizenkettes síita állammá válik	254
Vallásgyakorlat tizenkettes síita módra	255
Megemlékezés Husszeinről az asura alkalmával	256

Zarándoklat az imámok sírjaihoz	257
Néhány különbség a síita rítusokban	257
Gondolkodjunk a síiták fejével	258
A síita vallásjog (saria)	258
A síita papság: a mollák	259
Síita filozófusok és teológusok	260
A síiták, a szúfik és a szunniták kapcsolata	261
A síiták és a szúfik	261
A síiták és a szunniták	262
13. fejezet: A szúfik	263
Isten keresése	264
Szúfizmus: történelmi áttekintés	264
Szöveges és történelmi alapok	266
Hit szúfi módra	267
Kiemelkedő szúfi egyéniségek	269
A szúfi közösség megszervezése	273
Lakóközösségek és közösségi házak	273
A szúfi testvériség	274
Szúfi módon cselekedni	275
Belépés egy szúfi testvériségbe	275
A testvériség szabályainak betartása	275
Isten említése: a dzikr	276
Hallani Istent: a számá	276
Közösségi dzikr számával	277
A hit versbe foglalása: szúfi irodalom	278
A szúfi testvériségek (dervisrendek) létrejötte	279
A szúfizmus elutasítása	282
14. fejezet: Ismerjük meg az iszlámhoz kötődő, kevésbé ismert szektákat	283
Az ibáditák (korai káridzsiták)	285
A zajdik (vagy ötös síiták)	285
Az iszmáilita (vagy hetes síita) csoportok	286
A karmatok	286
A nizárik	287
Musztalik, tajjibik, bohorák egy és ugyanazok – vagy mégsem?	288
Az iszlám peremén, sőt azon is túl	290
A drúzok	290
Az alaviták (nuszajrik)	292
Az alevik (aleviták)	293
Az ahmadijja mozgalom	294
A bábizmus	296
A bahá'í (bahái) vallás	297
15. fejezet: Az iszlám Magyarországon	299
Muszlimok a török hódoltság előtti Magyarországon	299
Török–magyar kapcsolatok: hódoltság, emigráció és tárgyi emlékek	301
A törökországi magyar emigráció	303
Török-iszlám művészeti emlékek Magyarországon	305

Az iszlám a mai Magyarországon	309
Magyarországi iszlám közösségek	310
Három nemzetközi hírű magyar orientalista	312
Források az iszlám alaposabb megismeréséhez	313

V. rész: Az iszlám viszonya a többi ábrahámi valláshoz 317

16. fejezet: Közös gyökerek az ábrahámi vallásokkal

és azokon túl 319

Együvé tartozás ugyanabban a családban	319
A közös ős elismerése	319
Ugyanazon Isten imádása	320
Osztozás ugyanazon a könyvön	321
A családi kapcsolatok áttekintése	321
A Biblia olvasása a Koránban	322
Miért különböznek a Koránban olvasható történetek	
a bibliaiaktól	323
Ádám története	324
Ábrahám, Lót, Izmael és Izsák	325
József: „a történetek legszebbike”	326
Mózes története	327
Jézus halála	328
Mohamed a Bibliában	330
A muszlimok viszonya más vallásokhoz	331
Két korai szerződés	331
A dhimmi (védtett népek)	332
Elmozdulás a vallások közötti párbeszéd irányába	333
A dialógus alapelvei	333
A felekezeti közötti kapcsolatok jövője	335

17. fejezet: A közös nevező keresése 337

Utánajárunk a muszlim aggódalmaknak	337
Azonosítjuk a muszlim világ belső problémáit	338
Muszlim panaszok a Nyugattal szemben és lehetséges	
nyugati válaszok	340
Szembenézés a fő problémákkal	342
A civilizációk összezapása	342
Az emberi jogok	343
A demokrácia és az iszlám	344
A dzsihád	345
A terrorizmus	346
Tudatosítsuk, mire van szükség a muszlim fél részéről	347
Tudatosítsuk, mire van szükség a nyugati fél részéről	347

18. fejezet: A modern idők kihívásaira adott válaszok 349

Gondolatok az iszlám demokráciáról	349
Az önazonosság visszakövetelése iszlám államként	351
Az iszlamisták elnevezései	351
Éljenjárók: három iszlamista mozgalom	351

Mi választja el az iszlamista reformereket az iszlamista radikálisoktól	353
Múlt és jelen: Izrael, Palesztina és Libanon	354
Izrael és a palesztinok	354
Libanon	356
Egy síita iszlám köztársaság létrehozása	357
A forradalom eljövetele: Khomeini	357
Irán új irányba kormányzása	358
Szembenézés a jövővel	360
Az iszlám radikalizmus globalizálódása: Oszama bin Laden és Afganisztán	360
Afganisztán	360
Bin Laden és az al-Kaida	362

VI. rész: Top 10 365

19. fejezet: Muszlim hozzájárulás a világ civilizációjához 367

A görög írások közvetítése	367
Algebra és matematika	368
Az arab számok	369
Csillagászat	369
Műszaki tudományok és technológia	370
Orvostudomány	371
Gyógyszertan	372
Fizika, fókuszban az optikával	372
Építészet	373
A Tadzs Mahal	373
Az Alhambra	374

20. fejezet: Tíz híres muszlim személyiség a múltból és a jelenből 375

Induljunk útnak a világotazóval: Ibn Battúta	375
Gyűjtsünk össze minden elérhető: at-Tabari	376
Suhogtassuk Szaladin kardját	377
Dicsőítsük a nagy királyt: Akbar	378
Mélyenszántó gondolatok megfogalmazója: Ibn Rusd	380
A történelemfilozófia megteremtője: Ibn Khaldún	381
A forradalom hőségé váló Ali Sáriati	382
Pompás mecsetek építője: Szinán	383
A Nobel-díjas Naguib Mahfouz	384
Hallgassuk Umm Kulthumot	384

VII. rész: Függelékek 387

A. függelék: Az évek számolása: a muszlim naptár 389

B. függelék: Kislexikon 393

Tárgymutató 411